

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

NORSKE MEDIEHUS - Redaksjonell omtale av ulovlige pengespill

En av Lotteritilsynets oppgaver er å stanse ulovlig markedsføring pengespill som ikke har tillatelse i Norge. Gjennom flere år har vi løst denne oppgaven i god dialog med norske mediehus.

Lotteritilsynet har den senere tid sett at mange aviser har publisert saker om odds på hvem som blir ordfører etter kommunevalget, hos et spillerselskap som ikke har tillatelse til å tilby og markedsføre pengespill i Norge. Hittil er vi gjort kjent med at det er publisert 49 slike artikler i norske aviser. Lotteritilsynet har lest gjennom flere av artiklene og vi ser at det ikke opplyses om at dette spilltilbudet er ulovlig i Norge.

Det er mange spillerselskaper som tilbyr og markedsfører pengespill i Norge i strid med norsk lov, og de tar stadig i bruk nye metoder for å omgå reglene som er satt for å beskytte spillerne og sikre et trygt og ansvarlige pengespilltilbud i Norge. En av disse metodene er å få norske aviser til å skrive om deres spilltilbud og fremstille denne som lovlig. På denne måten oppnår spillerselskapene legitimitet og økt omsetning på pengespill de tilbyr ulovlig i Norge.

Lotteritilsynet har ikke hatt tilsyn eller gjort konkrete vurderinger av om artiklene om odds på ordførerkandidater i den norske valgkampen, er brudd på markedsføringsforbudet i lotteri- og pengespillovgivningen. Måten artiklene er utformet på gir oss likevel grunnlag for å informere norske aviser om regelverket og disse spillerselskapenes metoder for å omgå markedsføringsforbudet. Dette for å gjøre redaksjonene bedre rustet til å ta informerte valg når det gjelder hvorvidt man ønsker å omtale slike aktører, og hvordan man eventuelt omtaler disse.

Brevet er rettet til norske mediehus og deres underliggende redaksjoner. Vi ber om at brevet videreformidles til den enkelte underliggende redaksjon. Brevet vil også bli publisert på våre nettsider.

Lotteritilsynets oppfordring til redaksjonene

Lotteritilsynet jobber kontinuerlig med å stanse ulovlig tilbud, markedsføring og formidling av pengespill i Norge. Flere spillerselskaper bryter likevel regelverket og utnytter smutthull i dette for å nå frem med sitt ulovlige spilltilbud.

Å få norske medier til å skrive om sitt spilltilbud er en av metodene spillerselskaper som tilbyr ulovlige pengespill i Norge bruker for å oppnå publisitet og skape oppmerksomhet.

Lotteritilsynet prøver ikke å gripe inn i redaksjonelle avgjørelser, men vi vil oppfordre redaksjonene til å være mer bevisst og kritisk når man skriver saker som omhandler spillsselskap som tilbyr ulovlige pengespill.

Når norske medier skriver disse sakene uten å opplyse om at spilltilbudet er ulovlig i Norge bidrar dette til å legitimere spillsselskapenes ulovlige aktivitet rettet mot nordmenn. Det er allerede slik at 6 av 10 nordmenn ikke vet eller er usikre på hvem som kan tilby pengespill i Norge og ikke.

Ukritiske oppslag om ulovlige pengespill kan også bidra til å gjøre det ulovlige pengespillmarkedet større, og føre til et mindre trygt og ansvarlig tilbud av pengespill i Norge som ikke ivaretar hensynet til de spilleavhengige.

Redaksjonell omtale av ulovlige pengespill vil ofte ikke utgjøre brudd på forbudet mot markedsføring og formidling av pengespill uten tillatelse for redaksjonen sin del. Vi oppfordrer likevel redaksjonene til å foreta en nøye vurdering før publisering av slike saker. Dette i lys av at spillsselskapene ikke har tillatelse til å tilby, formidle og markedsføre pengespill i Norge, og prøver å omgå dette forbudet ved å stadig finne nye måter å vekke interesse, oppmerksomhet og legitimitet på rundt sin merkevare og sitt spilltilbud.

Et eksempel på de ulovlige spillsselskapenes markedsføring er bruk av pressemeldingstjenester, der spillsselskapene jevnlig legger ut saker om for eksempel hvilken odds de tilbyr på ulike hendelser knyttet til Norge og nordmenn, eller vinnerhistorier om personer som har vunnet store summer ved å spille hos ulovlige spillsselskap.

Lotteritilsynet hadde tidligere i år tilsyn med to norske pressemeldingstjenester der vi konkluderte med at omfangsrik publisering av denne typen pressemeldinger fra ulike spillsselskap utgjorde brudd på forbudet mot markedsføring- og formidling av pengespill uten tillatelse. Pressemeldingstjenestene innrettet seg etter forhåndsvarsel med pålegg om retting og fjerning av de aktuelle pressemeldingene.

Som nevnt innledningsvis har Lotteritilsynet den senere tid sett at flere aviser har skrevet om odds på ordfører kandidater hos et spillsselskap som opererer ulovlig i Norge. Spillsselskapet får på denne måten stor og bred eksponering av navn og spilltilbud. Vi har sett at pressemeldinger om denne typen odds har blitt spesialtilpasset og rettet mot den enkelte lokale redaksjon fra spillsselskapets side.

Denne markedsføringsmetoden ble omtalt i Stortingsmeldingen «Alt å vinne – Ein ansvarleg og aktiv pengespeltpolitikk» (Meld. St. 12 (2016-2017)), under pkt. 3.5.5. om endringer i markedsføringen:

«Før kommunevalet i 2015 sette fleire uregulerte spelselskap «ordførarodds» på kor sannsynleg det var at dei ulike lokalpolitikarane blei ordførar i norske kommunar. Det gav store medieoppslag der namnet til spelselskapet blei nemnt i ei rekkje aviser, både landsdekkjande og lokale.»

Lotteritilsynet er bekymret for utviklingen der ulovlige spillsselskaper benytter nye markedsføringsmetoder som samtidig utfordrer skillet mellom redaksjonelt innhold og annonsering. Spillsselskapene oppnår på denne måten publisitet og det blir vanskeligere for budskapsmottaker å avdekke når man blir utsatt for reklame. Problematikken er adressert i nevnte Stortingsmelding under punkt om endringer i markedsføringen (pkt.3.5.5.):

«Felles er likevel at innhaldsmarknadsføring ofte bruker journalistiske verkemiddel for å skape interesse. Det betalte innhaldet liknar på journalistikken som mediehusa leverer, men kommersielle aktørar betaler

for å pakke informasjonen sin og produktet sitt inn som innhold retta mot personar dei definerer som potensielle kundar. Denne utviklinga utfordrar skiljet mellom redaksjonelt innhald og annonsering, og det kan bli vanskelegare å avgjere når eit spelselskap får redaksjonell omtale som er verna av ytringsfridommen, og når dei betaler for å marknadsføre seg.»

Det aktuelle utdraget fra Stortingsmeldingen dreier seg først og fremst om betalt innholdsmarkedsføring i form av artikler som ligner ordinære avisartikler. Problemstillingen får en ytterligere dimensjon når et spillerselskap retter pressemeldinger direkte mot den enkelte redaksjon som publiserer artikler basert på disse. Dette selv om avisen ikke har en bevisst intensjon om å markedsføre spillerselskapet og heller ikke får betaling for slik omtale.

Regelverket

Lotteritilsynet skal føre tilsyn med at bestemmelser som er gitt i eller i medhold av lov 24. februar 195 nr. 11 om lotterier mv. (lotteriloven), lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill mv. (pengespilloven), og lov 1. juli 1927 om veddemål ved totalisator (totalisatorloven) blir overholdt.

I Norge er det forbudt å tilby lotteri, pengespill og totalisatorspill som ikke har tillatelse fra norske myndigheter. Dette fremgår av lotteriloven § 7 første ledd, pengespilloven § 2 første ledd og forskrift om totalisatorspill § 1 tredje ledd.

Videre er det forbudt å markedsføre og formidle lotteri, pengespill og totalisatorspill som ikke har tillatelse i Norge. Dette fremgår av lotteriloven § 11 og pengespilloven § 2 tredje ledd og forskrift om totalisatorspill § 1 tredje ledd. Det er bare Norsk Tipping og Norsk Rikstoto som har tillatelse, og som lovlig kan tilby sine pengespill på internett i Norge. Dette innebærer at andre spillerselskap som tilbyr og markedsfører sitt pengespilltilbud på internett til spillere i Norge, gjør dette i strid med norsk lov.

Formålet med lotteriloven, pengespilloven og totalisatorloven er å sikre et kontrollert og ansvarlig tilbud av pengespill i Norge. Lotteriloven § 1 a, pengespilloven § 1 og totalisatorloven § 2 slår fast at formålet med reguleringen er å sikre at pengespill blir arrangert i trygge former under offentlig kontroll, med sikte på å forebygge negative sosiale konsekvenser. Samtidig legger reguleringen til rette for at overskudd fra spillene kan være en god inntektskilde for samfunnsnyttig og humanitært arbeid. å

Ved forhold i strid med lotteriloven, pengespilloven og totalisatorloven kan Lotteritilsynet fatte vedtak med pålegg til de ansvarlige om å rette eller stanse det ulovlige forhold, jf. lotteriloven § 14a, pengespilloven § 15 og forskrift om totalisatorspill § 5. Videre kan Lotteritilsynet fastsette tvangsmulkt for å få gjennomført pålegget jf. lotteriloven § 14 c og pengespilloven § 15.

Brudd på lotteriloven, pengespilloven og totalisatorloven kan også medføre straff i form av bøter eller fengsel, jf. lotteriloven § 17, pengespilloven § 16 og totalisatorloven § 3.

Nærmere om markedsføringsforbudet

Forbudet mot markedsføring og formidling rammer i utgangspunktet all aktivitet som fremmer omsetningen av pengespill som ikke har tillatelse, og som tilsiktes å ha direkte virkning i Norge. Dette omfatter både ytringer og andre tiltak som oppfordrer til deltakelse i slike pengespill. Forbudet vil klart ramme spillskapet selv, men også andre aktører som aviser, magasin, tv- og radiostasjoner, talspersoner og ambassadører for utenlandske spillskap m.m., dersom de markedsfører eller formidler lotteri og pengespill som ikke har tillatelse i Norge.

Det beror på en konkret vurdering i det enkelte tilfellet om en aktivitet er å regne som ulovlig markedsføring og/eller formidling av pengespill eller ikke. I vurderingen legges det vekt på hvem som er avsender av informasjonen, hvem som tar initiativ til å gi informasjonen, innholdet og utformingen av informasjonen og hvordan informasjonen er presentert og formidlet. I tillegg vil det være relevant hvordan aktiviteten blir oppfattet av publikum. Dersom publikum oppfatter aktiviteten som en invitasjon til å spille vil aktiviteten fort være å anse som markedsføring og formidling av pengespill.

Reklame for pengespill uten tillatelse i Norge er klart omfattet av markedsføringsforbudet. I praksis er det klarlagt at forbudet også omfatter publisering av lenker og logo til slike pengespillsider. I tillegg rammes såkalt innholdsmarkedsføring i artikler. Artikler som ikke inneholder en direkte oppfordring om å spille, eller som inneholder momenter som nevnt, kan likevel omfattes av forbudet dersom den er egnet til å fremme omsetningen av pengespillet. Dette gjelder uavhengig av om spillskapet har betalt for publiseringen av artikkelen eller ikke.

Grensen mellom ulovlig markedsføring og redaksjonell omtale

En grense for markedsføringsforbudet går mot ytringer og redaksjonell omtale beskyttet av ytringsfriheten i Grunnloven § 100.

Når det gjelder grensen mot ytringer og omtale som er beskyttet av ytringsfriheten, er det lagt til grunn at det skal foreligge tungtveiende samfunnsmessige hensyn dersom det fra lovgiver skal innføres begrensninger, Lotteriloven § 11, pengespilloven § 2 og totalisatorforskriften § 1 utgjør en slik begrensning.

Bakgrunnen for forbudet mot markedsføring av pengespill som ikke har tillatelse i Norge bygger på samfunnsmessige hensyn - å sikre et trygt og ansvarlig tilbud av pengespill og beskytte folk mot spilleproblemer. Dette er en av grunnene til at kommersiell reklame ikke nyter samme grunnlovsværn som politiske, religiøse, moralske og kulturelle ytringer.

Avsluttende merknader

Vi presiserer at det er redaksjonen selv som må foreta en vurdering av om artikler som skal publiseres kan innebære ulovlig markedsføring av pengespill som ikke har tillatelse i Norge, og hvordan man uavhengig av dette ønsker å omtale ulovlige pengespill.

Ta gjerne kontakt med Lotteritilsynet for spørsmål om regelverket.

Mer informasjon om ulovlig markedsføring og formidling av pengespill finnes på vår hjemmeside:
<https://lottstift.no/pengespel/ulovleg-marknadsforing/>.

Vi ber om en bekreftelse på at brevet er mottatt og formidlet til rette vedkommende. Send bekreftelsen på e-post til postmottak@lottstift.no.

Med hilsen

Monica Alisøy Kjelsnes
seniorrådgiver

Rannveig Gram Skår
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og blir sendt uten signatur.

Liste over mottakere:

NRK
HEGNAR MEDIA AS
EGMONT PUBLISHING AS
Mediehuset Nettavisen AS
NHST Media Group AS
DAGENS NÆRINGSLIV AS
ALLER MEDIA AS
AMEDIA AS
POLARIS MEDIA ASA
SCHIBSTED NORGE AS
TV 2 GRUPPEN AS
AGDERPOSTEN MEDIER AS
MEDIEHUSET DAGSAVISEN AS